

## บทที่ 2

### วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง “การเข้าถึงเจตคติต่อการบริโภคสินค้าไทย ภายหลังจากกระบวนการการรับรู้ตนเอง และการเสริมความมั่นคงของเจตคติ” จัดเป็นการวิจัยเชิงทดลอง ซึ่งมีวิธีดำเนินการวิจัยตามหัวข้อต่อไปนี้

#### กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเรื่องนี้เป็นนิสิตปริญญาตรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

##### 1. กลุ่มตัวอย่างชั้นสร้างเครื่องมือ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการคัดเลือกข้อกระทงที่มีคุณภาพมาใช้ในการเก็บข้อมูลจริงของแบบสอบถามเกี่ยวกับการทำพฤติกรรมต่างๆ ในการบริโภคสินค้า เป็นนิสิตปริญญาตรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ลงทะเบียนเรียนวิชา 2707209 มนุษย์สัมพันธ์ ในภาคการศึกษาฤดูร้อน ปีการศึกษา 2538 จำนวน 60 คน เป็นเพศชาย 30 คน และเพศหญิง 30 คน ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ความถี่และร้อยละของความถี่ของตัวอย่างในชั้นสร้างเครื่องมือ

จำแนกตามเพศและอายุ

ตัวแปร	ความถี่	ร้อยละของความถี่
เพศ		
1. ชาย	30	50.0
2. หญิง	30	50.0
รวม	60	100.0

ตารางที่ 1 (ต่อ)

อายุ	17	1	1.7
	18	3	5.0
	19	16	26.7
	20	17	28.3
	21	17	28.3
	22	4	6.7
	23	1	1.7
	24	1	1.7
รวม		60	100.0

## 2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์ความเที่ยงแบบทดสอบซ้ำ

เป็นนิสิตปริญญาตรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ลงทะเบียนเรียนวิชา 2707102  
 มूलสารจิตวิทยาพัฒนาการ ในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2539 จำนวน 100 คน  
 เป็นเพศชาย 50 คน และเพศหญิง 50 คน ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ความถี่และร้อยละของความถี่ของตัวอย่างในการวิเคราะห์ความเที่ยงแบบ  
 ทดสอบซ้ำ จำแนกตามเพศและอายุ

ตัวแปร	ความถี่	ร้อยละของความถี่
เพศ	1. ชาย	50
	2. หญิง	50
	รวม	100
อายุ	17	7
	18	29
	19	35
	20	24
	21	3
	22	2
	รวม	100

### 3. กลุ่มตัวอย่างในชั้นทดลอง

เป็นนิสิตปริญญาตรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ลงทะเบียนเรียนวิชา 2707209 มนุษยสัมพันธ์ ในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2539 จำนวน 150 คน เป็นเพศชาย 75 คน และเพศหญิง 75 คน ซึ่งจำแนกตามคณะ เพศ และอายุ ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 จำนวนตัวอย่างในชั้นทดลอง จำแนกตามคณะ เพศ และอายุ

คณะ	เพศ		รวม
	ชาย	หญิง	
ครุศาสตร์	24	18	42
นิเทศศาสตร์	2	4	6
พาณิชยศาสตร์และการบัญชี	-	3	3
รัฐศาสตร์	4	14	18
วิทยาศาสตร์	2	2	4
วิศวกรรมศาสตร์	40	22	62
สถาปัตยกรรมศาสตร์	3	3	6
อักษรศาสตร์	-	9	9
รวม	75	75	150
อายุ	16	-	1
	17	5	10
	18	24	36
	19	26	50
	20	18	42
	21	1	9
	22	-	1
	24	1	1
รวม	75	75	150

## เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้

1. แบบสอบถามเกี่ยวกับการทำพฤติกรรมต่างๆ ในการบริโภคสินค้า
2. มาตรฐานเจตคติต่อการบริโภคสินค้าไทย
3. ข้อคำถามเจตคติต่อการบริโภคสินค้า

## การสร้างเครื่องมือและการหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ

1. แบบสอบถามเกี่ยวกับการทำพฤติกรรมต่างๆ ในการบริโภคสินค้า

แบบสอบถามเกี่ยวกับการทำพฤติกรรมต่างๆ ในการบริโภคสินค้า เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ลักษณะของแบบสอบถามให้ตอบว่าทำหรือไม่ทำพฤติกรรมนั้นๆ ในแต่ละข้อคำถาม มีขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถาม ดังนี้

1.1 ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมต่างๆ ที่ผู้บริโภคทำในการบริโภคสินค้าว่ามีพฤติกรรมอย่างไรบ้าง

1.2 สร้างข้อกระทงเกี่ยวกับการทำพฤติกรรมต่างๆ ในการบริโภคสินค้า จำนวน 114 ข้อ โดยยึดหลักสำคัญดังนี้ คือ

1.2.1 ความสนใจในการบริโภคสินค้า

1.2.2 การบริโภคและสนับสนุนให้ผู้อื่นบริโภคสินค้า

1.2.3 การยกย่องผู้ผลิตและผู้บริโภคสินค้า

ข้อกระทงทั้ง 114 ข้อ เป็นข้อกระทงที่ผู้ตอบจะต้องตอบว่าทำหรือไม่ทำ ในแต่ละข้อ ประกอบด้วยข้อกระทงที่เป็นข้อความทางบวก 57 ข้อ และข้อความทางลบ 57 ข้อ (ดูในภาคผนวก ข)

ข้อกระทงที่เป็นข้อความทางบวก หมายถึง ข้อความที่สนับสนุนการทำพฤติกรรมต่างๆ ในการบริโภคสินค้าที่เป็นของไทย

ข้อกระทงที่เป็นข้อความทางลบ หมายถึง ข้อความที่ต่อต้านการทำพฤติกรรมต่างๆ ในการบริโภคสินค้าที่เป็นของไทย

1.3 นำแบบสอบถามเกี่ยวกับการทำพฤติกรรมต่างๆ ในการบริโภคสินค้า จำนวน 114 ข้อ ไปให้กลุ่มตัวอย่างในชั้นสร้างเครื่องมือ ซึ่งเป็นนิสิตปริญญาตรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ลงทะเบียนเรียนในวิชา 2707209 มนุษย์สัมพันธ์ ในภาค การศึกษาฤดูร้อน จำนวน 60 คน เป็นเพศชาย 30 คน และเพศหญิง 30 คน ตอบ แบบสอบถามนี้

1.4 นำแบบสอบถามที่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 60 คนตอบ มาให้คะแนน โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 เกณฑ์การให้คะแนนข้อความในแบบสอบถามเกี่ยวกับการทำพฤติกรรมต่างๆ ในการบริโภคสินค้า

ข้อความ	บริโภคสินค้าไทย				บริโภคสินค้าต่างประเทศ			
	ทำบ่อย	ทำบ้าง	ไม่ค่อย ได้ทำ	ไม่ได้ ทำเลย	ทำบ่อย	ทำบ้าง	ไม่ค่อย ได้ทำ	ไม่ได้ ทำเลย
คะแนน	2	1	-1	-2	-2	-1	1	2

1.5 นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆ ในมาตรา (Corrected item-total correlation) ด้วยโปรแกรม เอส พี เอส เอส พี ซี พลัส (SPSS/PC+) การวิเคราะห์นี้ทำเพื่อคัดเลือกข้อกระทงที่มีคุณภาพไปใช้ในการเก็บข้อมูลจริงต่อไป โดยนำค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆในมาตรา ที่วิเคราะห์ได้ของข้อกระทง ไปเทียบกับค่าวิกฤตของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Correlation Coefficient) ที่ชั้นความเป็นอิสระ (degrees of freedom) มีค่าเท่ากับ 58 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าวิกฤตของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันประมาณ 0.2998 (Minium, 1978) ทั้ง 114 ข้อ ถ้าข้อกระทงข้อใดมีค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆ ในมาตราน้อยกว่า 0.2998 ให้ตัดข้อกระทงข้อนั้นออก ในการวิเคราะห์ครั้งแรกตัดข้อกระทงออก 41 ข้อ ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของข้อกระทง 114 ข้อ มีค่าเท่ากับ .95



1.6 นำข้อกระทงที่เหลือจำนวน 73 ข้อ มาวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆ ในมาตรอีกครั้ง ตัดข้อกระทงออก 6 ข้อ ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของข้อกระทง 73 ข้อ มีค่าเท่ากับ .96

1.7 นำข้อกระทงที่เหลือจำนวน 67 ข้อ มาวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆ ในมาตรอีกครั้ง ตัดข้อกระทงออก 1 ข้อ ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของข้อกระทง 67 ข้อ มีค่าเท่ากับ .96

1.8 นำข้อกระทงที่เหลือจำนวน 66 ข้อ มาวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆ ในมาตรอีกครั้ง ไม่พบว่ามีข้อใดที่มีค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆ ในมาตรน้อยกว่า 0.2998 ดังนั้น จึงมีข้อกระทงที่ผ่านการคัดเลือกจำนวน 66 ข้อ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของข้อกระทง 66 ข้อ เท่ากับ .96 ดูรายละเอียดได้จากตารางที่ 5

ตารางที่ 5 สหสัมพันธ์ระหว่างข้อแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆ ในมาตร (r) เมื่อวิเคราะห์ 114 ข้อ, 73 ข้อ, 67 ข้อ, และ 66 ข้อ N = 60

ข้อกระทง	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)			
	วิเคราะห์ 114 ข้อ	วิเคราะห์ 73 ข้อ	วิเคราะห์ 67 ข้อ	วิเคราะห์ 66 ข้อ
B1	0.35*	0.33*	0.32*	0.32*
B2	0.46*	0.45*	0.43*	0.43*
B3	0.23	-	-	-
B4	0.36*	0.41*	0.41*	0.41*
B5	0.59*	0.69*	0.71*	0.71*
B6	0.47*	0.44*	0.43*	0.42*
B7	0.25	-	-	-
B8	0.48*	0.55*	0.58*	0.58*
B9	0.43*	0.48*	0.48*	0.48*
B10	0.24	-	-	-
B11	0.23	-	-	-

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ข้อกระทง	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ( r )			
	วิเคราะห์ 114 ข้อ	วิเคราะห์ 73 ข้อ	วิเคราะห์ 67 ข้อ	วิเคราะห์ 66 ข้อ
B12	0.60*	0.59*	0.59*	0.59*
B13	0.51*	0.48*	0.47*	0.46*
B14	0.45*	0.53*	0.55*	0.55*
B15	0.2927	-	-	-
B16	0.70*	0.76*	0.77*	0.78*
B17	0.39*	0.48*	0.49*	0.49*
B18	0.06	-	-	-
B19	0.56*	0.63*	0.65*	0.64*
B20	0.44*	0.41*	0.39*	0.39*
B21	0.24	-	-	-
B22	0.32*	0.31*	0.33*	0.34*
B23	0.24	-	-	-
B24	0.44*	0.45*	0.43*	0.42*
B25	0.33*	0.40*	0.42*	0.42*
B26	0.11	-	-	-
B27	0.31*	0.2923	-	-
B28	0.02	-	-	-
B29	0.06	-	-	-
B30	0.57*	0.65*	0.66*	0.66*
B31	0.41*	0.46*	0.46*	0.46*
B32	0.41*	0.33*	0.31*	0.31*
B33	0.51*	0.55*	0.57*	0.57*
B34	0.26	-	-	-
B35	0.50*	0.56*	0.57*	0.57*

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ข้อกระทง	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)			
	วิเคราะห์ 114 ข้อ	วิเคราะห์ 73 ข้อ	วิเคราะห์ 67 ข้อ	วิเคราะห์ 66 ข้อ
B36	0.24	-	-	-
B37	0.30*	0.32*	0.31*	0.30*
B38	0.37*	0.37*	0.35*	0.34*
B39	0.36*	0.24	-	-
B40	0.62*	0.72*	0.75*	0.75*
B41	0.68*	0.69*	0.70*	0.70*
B42	0.46*	0.40*	0.40*	0.40*
B43	0.25	-	-	-
B44	0.51*	0.46*	0.46*	0.46*
B45	0.2880	-	-	-
B46	0.11	-	-	-
B47	0.08	-	-	-
B48	0.55*	0.51*	0.49*	0.49*
B49	0.42*	0.38*	0.35*	0.34*
B50	0.51*	0.57*	0.59*	0.55*
B51	0.01	-	-	-
B52	0.2876	-	-	-
B53	0.42*	0.38*	0.38*	0.39*
B54	0.25	-	-	-
B55	0.22	-	-	-
B56	0.54*	0.60*	0.60*	0.60*
B57	0.08	-	-	-
B58	0.23	-	-	-
B59	0.2939	-	-	-



ตารางที่ 5 (ต่อ)

ข้อกระทง	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ( r )			
	วิเคราะห์ 114 ข้อ	วิเคราะห์ 73 ข้อ	วิเคราะห์ 67 ข้อ	วิเคราะห์ 66 ข้อ
B60	0.40*	0.33*	0.31*	0.30*
B61	0.61*	0.66*	0.67*	0.68*
B62	0.36*	0.36*	0.35*	0.36*
B63	0.50*	0.56*	0.57*	0.57*
B64	0.26	-	-	-
B65	0.44*	0.41*	0.38*	0.37*
B66	0.18	-	-	-
B67	0.36*	0.37*	0.37*	0.37*
B68	0.55*	0.54*	0.52*	0.52*
B69	0.42*	0.38*	0.36*	0.36*
B70	0.63*	0.67*	0.68*	0.68*
B71	0.21	-	-	-
B72	0.48*	0.54*	0.56*	0.57*
B73	0.44*	0.37*	0.35*	0.36*
B74	0.20	-	-	-
B75	0.47*	0.47*	0.49*	0.49*
B76	0.20	-	-	-
B77	0.66*	0.74*	0.75*	0.75*
B78	0.33*	0.28	-	-
B79	0.25	-	-	-
B80	0.57*	0.60*	0.61*	0.62*
B81	0.31*	0.2972	-	-
B82	0.15	-	-	-
B83	0.39*	0.33*	0.33*	0.34*

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ข้อกระทง	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ( r )			
	วิเคราะห์ 114 ข้อ	วิเคราะห์ 73 ข้อ	วิเคราะห์ 67 ข้อ	วิเคราะห์ 66 ข้อ
B84	0.41*	0.38*	0.37*	0.36*
B85	0.46*	0.45*	0.42*	0.41*
B86	0.22	-	-	-
B87	0.42*	0.52*	0.54*	0.55*
B88	0.33*	0.32*	0.33*	0.35*
B89	0.41*	0.37*	0.36*	0.35*
B90	0.40*	0.37*	0.36*	0.35*
B91	0.2854	-	-	-
B92	0.47*	0.47*	0.45*	0.45*
B93	0.12	-	-	-
B94	0.62*	0.69*	0.71*	0.71*
B95	0.34*	0.28	-	-
B96	0.54*	0.62*	0.64*	0.65*
B97	0.21	-	-	-
B98	0.21	-	-	-
B99	0.49*	0.49*	0.47*	0.47*
B100	0.36*	0.33*	0.31*	0.30*
B101	0.39*	0.39*	0.39*	0.40*
B102	0.25	-	-	-
B103	0.57*	0.64*	0.66*	0.67*
B104	0.07	-	-	-
B105	0.41*	0.36*	0.34*	0.33*
B106	0.22	-	-	-
B107	0.52*	0.53*	0.53*	0.52*

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ข้อกระทง	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)			
	วิเคราะห์ 114 ข้อ	วิเคราะห์ 73 ข้อ	วิเคราะห์ 67 ข้อ	วิเคราะห์ 66 ข้อ
B108	0.22	-	-	-
B109	0.42*	0.40*	0.37*	0.36*
B110	0.16	-	-	-
B111	0.57*	0.64*	0.66*	0.66*
B112	0.42*	0.49*	0.51*	0.51*
B113	0.31*	0.27	-	-
B114	0.35*	0.31*	0.2894	-
ค่า สัมประสิทธิ์ อัลฟา	0.95*	0.96*	0.96*	0.96*

หมายเหตุ Critical r ( $\alpha = .01$ ,  $df = 58$ )  $\approx 0.2998$

\*  $p \leq .01$

1.9 ข้อกระทงที่ผ่านเกณฑ์การคัดข้อกระทงโดยวิธีสหสัมพันธ์ระหว่างข้อแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆ ในมาตร จำนวน 66 ข้อ เป็นข้อความทางบวก 26 ข้อ และเป็นข้อความทางลบ 40 ข้อ

เนื่องจากข้อความทางลบมีจำนวนมากกว่าข้อความทางบวก จึงตัดข้อกระทงทางลบออกจำนวน 14 ข้อ ได้ข้อกระทงที่จะนำไปใช้ในแบบสอบถามจริงจำนวน 52 ข้อ เป็นข้อความทางบวกและทางลบบอย่างละ 26 ข้อ ดังแสดงในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆ ในมาตร  
เรียงลำดับจากสูงไปต่ำ แยกตามข้อความทางบวกและทางลบ

ข้อความทางบวกข้อที่	r	ข้อความทางลบข้อที่	r
68	0.52	16	0.78
107	0.52	40	0.75
48	0.49	77	0.75
9	0.48	5	0.71
99	0.47	94	0.71
13	0.46	41	0.70
31	0.46	61	0.68
44	0.46	70	0.68
92	0.45	103	0.67
2	0.43	30	0.66
6	0.42	111	0.66
24	0.42	96	0.65
85	0.41	19	0.64
20	0.39	80	0.62
65	0.37	56	0.60
84	0.36	12	0.59
109	0.36	50	0.59
89	0.35	8	0.58
90	0.35	33	0.57
38	0.34	35	0.57
49	0.35	63	0.57
105	0.33	72	0.57
1	0.32	14	0.55
37	0.30	87	0.55

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ข้อความทางบวกข้อที่	r	ข้อความทางลบข้อที่	r
60	0.30	112	0.51
100	0.30	17	0.49
		75	0.49
		25	0.42
		4	0.41
		42	0.40
		101	0.40
		53	0.39
		67	0.37
		62	0.36
		69	0.36
		73	0.36
		88	0.35
		22	0.34
		83	0.34
		32	0.31
รวม 26 ข้อ		รวม 40 ข้อ	



1.10 นำข้อกระทงจำนวน 52 ข้อ มาสร้างเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการทำพฤติกรรมต่างๆ ในการบริโภคสินค้า เพื่อใช้ในการทดลองจริง (ดูในภาคผนวก ค)



## การวิเคราะห์ความเที่ยงแบบทดสอบซ้ำ

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามเกี่ยวกับการทำพฤติกรรมต่างๆ ในการบริโภคสินค้าที่คัดข้อกระทงที่มีคุณภาพแล้ว จำนวน 52 ข้อ มาวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงจากการทดสอบซ้ำ โดยให้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์ความเที่ยงแบบทดสอบซ้ำ ซึ่งเป็นนิสิตปริญญาตรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ลงทะเบียนเรียนวิชา 2707102 มุสสารจิตวิทยา พัฒนาการ ในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2539 จำนวน 100 คน เป็นเพศชาย 50 คน และเพศหญิง 50 คน ตอบแบบสอบถาม 2 ครั้ง โดยมีระยะห่างของการเก็บข้อมูลครั้งแรกกับครั้งที่สอง ห่างกันประมาณ 2-3 สัปดาห์ นำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันโปรดักโมเมนต์ (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) ในการเก็บข้อมูลครั้งแรก และการทดสอบซ้ำ ค่าพหุคูณค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงจากการทดสอบซ้ำได้ค่า  $r = .89$  ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่  $.001$  และค่าพหุคูณค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของการทดสอบครั้งแรก และการทดสอบซ้ำ ( $N = 100$ ) ได้ค่าเท่ากับ  $.94$  และ  $.95$  ตามลำดับ

### 2. มาตรฐานวัดเจตคติต่อการบริโภคสินค้าไทย

มาตรฐานวัดเจตคติต่อการบริโภคสินค้าไทย เป็นมาตรฐานที่สร้างขึ้นเพื่อเป็นกระบวนการเสริมความมั่นคงของเจตคติ จำนวน 5 ข้อ

มาตรฐานวัดเจตคติต่อการบริโภคสินค้าไทยทั้ง 5 ข้อนี้ ผู้วิจัยได้นำมาจากการวิจัยที่ Fazio, Herr และ Olney (1984) ได้ทำการทดลองไว้ จำนวน 2 ข้อ ข้อหนึ่งถามให้นักศึกษาประมาณค่าความรู้สึกทางลบ-บวกต่อการเป็นคนเคร่งศาสนา คำตอบมีตั้งแต่ -5 (ไม่ชอบมากที่สุด) ถึง +5 (ชอบมากที่สุด) และอีกข้อหนึ่งถามให้นักศึกษาประเมินว่าตนเองเป็นคนเคร่งศาสนาเพียงไร คำตอบมีตั้งแต่ -5 (ไม่เคร่งศาสนามากที่สุด) ถึง +5 (เคร่งศาสนามากที่สุด) จากนั้นผู้วิจัยได้เปลี่ยนข้อคำถามซึ่งเป็นข้อคำถามเกี่ยวกับศาสนาให้เป็นข้อคำถามที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยครั้งนี้ โดยให้ข้อคำถามเกี่ยวข้องกับความคิดและความรู้สึกที่มีต่อการบริโภคสินค้า และสร้างข้อคำถามเพิ่มอีก 3 ข้อ ซึ่งเป็นข้อคำถามที่เกี่ยวกับความคิดและความรู้สึกที่มีต่อการบริโภคสินค้าเช่นเดียวกัน

มาตรวัดเจตคติต่อการบริโภคสินค้าไทยทั้ง 5 ข้อ มีลักษณะเป็นมาตรขั้วคู่ ในข้อแรกให้ตอบ ชอบ-ไม่ชอบ แบ่งเป็น 7 ช่วง จากชอบมาก ถึง ไม่ชอบมาก ข้อที่สองให้ตอบ ชาตินิยม-ไม่เป็นชาตินิยม แบ่งเป็น 7 ช่วง จากชาตินิยมมาก ถึง ไม่เป็นชาตินิยมมาก ข้อที่สามให้ตอบ ควรสนับสนุน-ควรต่อต้าน แบ่งเป็น 7 ช่วง จากควรสนับสนุนมาก ถึง ควรต่อต้านมาก ข้อที่สี่ให้ตอบ ควรยกย่อง-ควรดูถูก แบ่งเป็น 7 ช่วง จากควรยกย่องมาก ถึง ควรดูถูกมาก และข้อที่ห้าให้ตอบ ควรปฏิบัติ-ไม่ควรปฏิบัติ แบ่งเป็น 7 ช่วง จากควรปฏิบัติมาก ถึง ไม่ควรปฏิบัติมาก (ดูในภาคผนวก ง)

### 3. ข้อคำถามเจตคติต่อการบริโภคสินค้า

เป็นข้อความพร้อมคำถามสั้นๆ ที่เป็นเรื่องเกี่ยวกับการบริโภคสินค้า ให้ตอบว่าใช่ หรือ ไม่ใช่ โดยใช้เครื่องมือโครคอมพิวเตอร์เข้ามาช่วยในการสร้างและในการตอบคำถาม และมีการจับเวลาปฏิกิริยา (Reaction Time) ในการตอบคำถาม เพื่อประเมินการเข้าถึงเจตคติต่อการบริโภคสินค้าไทย โดยวัดจากความเร็วในการตอบคำถาม

#### ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ มีดังนี้

3.1 ติดต่อโปรแกรมเมอร์ที่เป็นคนสร้างเครื่องมือ พร้อมทั้งอธิบายรายละเอียดของข้อมูลที่ต้องการ ซึ่งเป็นข้อความพร้อมคำถามสั้นๆ ให้ตอบว่าใช่ หรือ ไม่ใช่ และมีการจับเวลาปฏิกิริยา (Reaction Time) ในการตอบคำถามด้วย

3.2 รายละเอียดของข้อคำถาม ข้อคำถามที่ใช้ในการทดลองจะแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

3.2.1 ข้อคำถามที่ใช้ในการฝึกตอบคำถาม เป็นข้อคำถามที่ให้กลุ่มตัวอย่างแต่ละคนฝึกตอบคำถาม โดยเป็นเรื่องทั่วไปที่ไม่ใช่เรื่องเกี่ยวกับการบริโภคสินค้า จำนวน 5 ข้อความ ดังนี้

3.2.1.1 การทำแท้ง : นำปรารถนา ?

3.2.1.2 การสวมหมวกนิรภัย : ดี ?

3.2.1.3 การควบคุมอาวุธปืน : ดี ?

3.2.1.4 การสูบบุหรี่ : เลว ?

3.2.1.5 การคาดเข็มขัดนิรภัย : รอบคอบ ?

3.2.2 ข้อคำถามที่ใช้ตอบจริง เป็นข้อคำถามที่ให้กลุ่มตัวอย่างแต่ละคนตอบจริงมีจำนวน 9 ข้อความ เป็นเรื่องทั่วไป 7 ข้อความ และเป็นเรื่องเกี่ยวกับชาตินิยม 2 ข้อความ เป็นข้อความอยู่ในอันดับที่ 4 และ 7 ดังนี้

3.2.2.1 การแต่งตัวด้วยเสื้อผ้าที่ผลิตจากต่างประเทศ : น่าภูมิใจ ?

3.2.2.2 การฟังเพลงไทย : สนับสนุน ?

3.2.2.3 การนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศ : ดี ?

3.2.2.4 คนที่มีความเป็นชาตินิยมในการบริโภคสินค้า : ดี ?

3.2.2.5 การแต่งตัวด้วยเสื้อผ้าที่ผลิตในประเทศไทย : น่าภูมิใจ ?

3.2.2.6 การนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศ : เลว ?

3.2.2.7 คนที่มีความเป็นชาตินิยมในการบริโภคสินค้า : เลว ?

3.2.2.8 การฟังเพลงสากล : สนับสนุน ?

3.2.2.9 การซื้อสินค้าไทย : ดี ?

#### ขั้นตอนการใช้แผ่นโปรแกรมข้อคำถาม

หลังจากนำแผ่นโปรแกรมข้อคำถามบันทึกลงในฮาร์ดดิสก์ของเครื่องคอมพิวเตอร์ ขั้นตอนการเข้าสู่ระบบของโปรแกรมข้อคำถาม มีดังนี้

1. เครื่องคอมพิวเตอร์อยู่ในลักษณะพร้อมที่จะทำงาน โดยปรากฏ C:\ บนหน้าจอ
2. พิมพ์คำว่า THAILS แล้วกด ENTER เพื่อเข้าสู่ระบบภาษาไทย หากเครื่องคอมพิวเตอร์มีระบบภาษาไทยอยู่แล้ว ก็ไม่ต้องพิมพ์คำว่า THAILS ลงไป
3. จากนั้นพิมพ์คำว่า MENU แล้วกด ENTER บนหน้าจอจะปรากฏ MAIN MENU ของโปรแกรมข้อคำถาม
4. เลือกเข้า MAIN MENU ข้อ 1 - ข้อ 5 โดยเลื่อนลูกศร ↑↓ แล้วกด ENTER
5. ในการทดลอง ให้กลุ่มตัวอย่างเลือกเข้า MAIN MENU ข้อ 1 เพื่อฝึกตอบคำถาม บนหน้าจอจะปรากฏคำว่าเริ่มทดสอบ ให้กด Y แล้วกด ENTER เพื่อเข้าสู่การฝึกตอบคำถามซึ่งมีข้อคำถามจำนวน 5 ข้อความ



6. เมื่อตอบข้อคำถามครบ 5 ข้อความ เครื่องจะถามว่าต้องการทดลองทำอีกหรือไม่ ถ้าต้องการทำอีกให้กด Y แล้วกด ENTER จะเข้าสู่การฝึกตอบข้อคำถามจำนวน 5 ข้อความเดิมอีกครั้ง หากไม่ต้องการทำ ให้กด N แล้วกด ENTER บนหน้าจจะปรากฏ MAIN MENU

7. จากนั้นให้เลือกเข้า MAIN MENU ข้อ 2 เพื่อตอบคำถามจริงจำนวน 9 ข้อความ บนหน้าจจะปรากฏ รหัสผู้ทดสอบ, ชื่อ-นามสกุล, คณะ และชั้นปี ให้กลุ่มตัวอย่างบันทึกข้อมูลลงไป แล้วกด ENTER บนหน้าจจะปรากฏคำว่า เริ่มทดสอบ ให้กด Y แล้วกด ENTER เพื่อเข้าสู่การตอบคำถาม ซึ่งมีข้อคำถามจำนวน 9 ข้อความ

8. เมื่อตอบข้อคำถามครบ 9 ข้อความ เครื่องจะถามว่าต้องการป้อนข้อมูลอีกหรือไม่ ให้กด N แล้วกด ENTER บนหน้าจจะปรากฏ MAIN MENU เป็นการจบการทดลองในการตอบข้อคำถามของกลุ่มตัวอย่างแต่ละคน

9. MAIN MENU ข้อ 3 จะแสดงรายชื่อผู้ตอบคำถามแต่ละคน โดยจะบอก รหัสผู้ทดสอบ, ชื่อ-นามสกุล, คณะ และชั้นปี

10. MAIN MENU ข้อ 4 จะแสดงข้อมูลรายละเอียดเวลาที่กลุ่มตัวอย่างแต่ละคนตอบข้อคำถามแต่ละข้อเป็นนาที โดยการใส่รหัสของกลุ่มตัวอย่าง แล้วกด ENTER รายละเอียดต่างๆ จะปรากฏบนหน้าจ และมุมบนทางขวามือของเครื่องจะถามว่า ต้องการดูข้อมูลอีกหรือไม่ ถ้าต้องการดูข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างอื่นๆ ก็ให้กด Y แล้วใส่รหัสของกลุ่มตัวอย่างลงไป แล้วกด ENTER หากไม่ต้องการดูข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างอื่นๆ ก็ให้กด N แล้วกด ENTER บนหน้าจจะปรากฏ MAIN MENU

11. MAIN MENU ข้อ 5 จบการทำงาน เป็นการออกจากโปรแกรมการตอบคำถามนี้

### **การเก็บรวบรวมข้อมูล**

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนดังนี้

1. ติดต่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับอาจารย์ผู้สอนในวิชา 2707209 มนุษย์สัมพันธ์ ในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2539 โดยใช้นิสิตจำนวน 150 คน เป็นเพศชาย 75 คน และเพศหญิง 75 คน



2. กลุ่มตัวอย่างในชั้นทดลองแบ่งเป็น 2 เงื่อนไขการทดลอง และ 1 เงื่อนไขควบคุม ผู้วิจัยสุ่มนิสิตเข้าเงื่อนไขแต่ละเงื่อนไขโดยใช้การนับเลข 1 ถึง 3 ทั้งเพศชายและเพศหญิง แบ่งเป็นเงื่อนไขละ 50 คน เป็นเพศชาย 25 คน และเพศหญิง 25 คน

3. ให้นิสิตทั้งชายและหญิงตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการทำพฤติกรรมต่างๆในการบริโภคสินค้า โดยแบ่งเป็น 3 เงื่อนไข คือ

3.1 ทบทวนพฤติกรรมขณะเป็นเด็ก โดยกลุ่มตัวอย่างตอบว่าทำหรือไม่ทำพฤติกรรมนั้นขณะเป็นเด็กจนถึงอายุ 12 ปี

3.2 ทบทวนพฤติกรรมในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา โดยกลุ่มตัวอย่างตอบว่าทำหรือไม่ทำพฤติกรรมนั้นในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา

3.3 เงื่อนไขควบคุม โดยกลุ่มตัวอย่างไม่ต้องตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการทำพฤติกรรมต่างๆ ในการบริโภคสินค้า แต่ให้ตอบแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการทำประกันชีวิต (ดูในภาคผนวก จ) ซึ่งเป็นงานแทรกไม่ให้นักกลุ่มตัวอย่างทราบวัตถุประสงค์ที่แท้จริง

4. เมื่อกกลุ่มตัวอย่างในแต่ละเงื่อนไขตอบแบบสอบถามเสร็จแล้ว แบ่งกลุ่มตัวอย่างครึ่งหนึ่งในแต่ละเงื่อนไขผ่านกระบวนการเสริมความมั่นคง (consolidation) ของเจตคติ โดยตอบมาตราวัดเจตคติต่อการบริโภคสินค้าไทย 5 ข้อ

กลุ่มตัวอย่างอีกครึ่งหนึ่งในแต่ละเงื่อนไขที่ไม่ได้ตอบมาตราวัดเจตคติต่อการบริโภคสินค้าไทย 5 ข้อนี้ ให้ตอบมาตราวัดเจตคติต่อการใช้เข็มขัดนิรภัย (ดูในภาคผนวก ฉ) ซึ่งเป็นงานแทรกไม่ให้นักกลุ่มตัวอย่างทราบวัตถุประสงค์ที่แท้จริง จนกระทั่งตอนท้ายของการทดลองจึงให้ตอบ

5. หลังจากนั้นให้นิสิตแต่ละคนฝึกตอบคำถามแบบใช้เวลาปฏิกิริยา (response-time task) โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์มาช่วย คำถามในแต่ละข้อเป็นข้อความพร้อมคำถามสั้นๆ เช่น “การทำแท้ง : น่าปรารถนา ?” ให้นิสิตตอบว่า “ใช่” หรือ “ไม่ใช่” ต้องพยายามตอบให้เร็วที่สุด และจับเวลาปฏิกิริยาในการตอบคำถามด้วย โดยฝึกตอบคำถามจากข้อความจำนวน 5 ข้อความ

6. เมื่อฝึกตอบคำถามเสร็จแล้ว ให้นิสิตตอบคำถามจริงซึ่งเป็นข้อคำถามเจตคติต่อการบริโภคสินค้าจำนวน 9 ข้อความเป็นเรื่องอื่น ๆ 7 ข้อความ และเป็นเรื่องเกี่ยวกับชาตินิยมของผู้บริโภค 2 ข้อความ ถามว่า “คนที่มีความเป็นชาตินิยมใน

การบริโภคสินค้า : ดี ?” และ “คนที่ความเป็นชาตินิยมในการบริโภคสินค้า : เลว ?” เป็นข้อความอยู่ในอันดับที่ 4 และ 7 ตามลำดับ และจับเวลาปฏิกิริยาในการตอบคำถามแต่ละข้อ

7. เมื่อจบการทดลองในช่วงตอบคำถาม ให้กลุ่มตัวอย่างครั้งหนึ่งในแต่ละเงื่อนไขที่ไม่ได้ตอบมาตรวจวัดเจตคติต่อการบริโภคสินค้าไทย ตอบมาตอนนี้

8. นำคะแนนและผลที่ได้จากการทดลองของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละเงื่อนไขมาวิเคราะห์เพื่อสรุปผลการวิจัย

### **การวิเคราะห์ข้อมูล**

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยนี้ ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ โดยใช้โปรแกรม เอส พี เอส เอส พี ซี พลัส (SPSS/PC+) ดังนี้

1. ทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (Oneway analysis of variance) และเปรียบเทียบความแตกต่างภายหลังโดยใช้ Scheffe
2. ทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2 โดยใช้สถิติทดสอบค่าที (t-test)